

30. møde

Tirsdag den 15. januar 1980 kl. 13.00

Dagsorden:

Forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel [om børn og unge] af Ingerlise Koefoed (SF) m. fl.
(Forespørgsel nr. 8).

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

På præsidiets vegne ønsker jeg medlemmerne et godt nytår.

Ved Hendes Majestæt Dronningens nytårskur den 1. januar 1980, hvor jeg blev modtaget som repræsentant for folketinget, overbragte jeg Hendes Majestæt Dronningen tingets hilsen og gode ønsker for det nye år. Til stede ved kuren var også Hans kongelige Højhed Prinsen og Hendes Majestæt Dronning Ingrid.

Hendes Majestæt Dronningen bad mig hilse tingets medlemmer og udtrykte gode ønsker for vort arbejde i det år, der nu er påbegyndt.

Medlem af folketinget *Lise Østergaard* har meddelt mig, at hun som følge af deltagelse i møder i udlandet ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 17. januar samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af folketinget *Mette Groes* har meddelt mig, at hun som følge af deltagelse i møder i Europa-Parlamentet ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov, jfr. valglovens § 84,

stk. 3, 2. pkt., fra og med den 17. januar 1980 samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af folketinget *Voigt* har meddelt mig, at han på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 16. januar 1980 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlemmer af folketinget *Svend Erik Hovmand (V)*, *Christophersen (V)*, *Bundgaard Nielsen (V)*, *Ivar Hansen (V)* og *Sønderby (V)* har meddelt mig, at de ønsker til miljøministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»På baggrund af regeringens landsplanredegørelse af 15. december 1979 ønskes oplyst, hvilke planer regeringen har for at tilgodese lokale ønsker om at sikre landsbyer og mindre bysamfund.«

(Forespørgsel nr. 13).

Medlemmer af folketinget *Jørgen Junior (FP)*, *Pilgaard Andersen (FP)* og *Glistrup (FP)* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forbedret og ensartet folkepension.

(Lovforslag nr. L 95).

Den af ministeren for offentlige arbejder den 21. december 1979 afgivne skriftlige redegørelse om postvæsenets forhold (Redegørelse nr. IV) vil komme til forhandling tirsdag den 22. januar.

Miljøministerens redegørelse af 21. december 1979 om grundlaget for regeringens holdning til Barsebäck-værket, herunder beredskabsplanlægningen, (Redegørelse nr. III) vil komme til forhandling onsdag den 23. januar.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Jørgen Junior (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om forbedret og ensartet folkepension.

[Jørgen Junior]

(Lovforslag nr. L 95).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den eneste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel af Ingerlise Koefoed (SF) m. fl.:

»Hvad agter regeringen at gøre – bl. a. på det kulturpolitiske, socialpolitiske og uddannelsespolitiske område – for at modvirke tendensen til, at børn og unge i særlig høj grad rammes af den økonomiske krise?«

(Forespørgsel nr. 8. Anmeldt 7/12 79. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/12 79).

Forhandling

Ingerlise Koefoed (SF):

Efter socialistisk folkepartis mening må børn og ganske unge opfattes som særligt udsatte grupper under den økonomiske krise. Mange voksne lider under den fejlslagne økonomiske politik. De rammes af indkomspolitik, af arbejdsløshed eller udsigt til arbejdsløshed, de rammes af de sociale uligheder og angrebene på de demokratiske rettigheder, og de mange ufaglærte med den dårlige grunduddannelse – ikke mindst kvinderne – rammes af umyndiggørelsen på arbejdspladsen, af den manglende bestemmelse over egen arbejdssituation og egen tilværelse, af nedslidningen og den deraf følgende træthed og magtesløshed i privatlivet. Men børn og ganske unge rammes dobbelt hårdt. De er nemlig ikke blot ofre for krisen, som den bl. a. afspejler sig i nedskæringer i daginstitutioner og skoler, i mangelfulde fritidstilbud, dårlige legemuligheder og begrænsninger i de kulturelle tilbud. De rammes ikke alene af manglende uddannelsesmuligheder og udsigten til ungdomsarbejdsløshed, de rammes også indirekte af de voksnes krise. Børnene – og især de mindre børn – er stærkt afhængige af de voksne, hvis magtesløshed og modløshed slår tilbage på børnenes tryghedsfølelse og deres fornemmelse af at have en værdi som børn og som mennesker.

SF ønsker gennem denne debat at få belyst, hvilke overvejelser statsministeren og regeringen gør sig om børnenes situation, om

man har en børnepolitik, der rækker ud over børneåret, og om man vil fremkomme med lovforslag, der kan indebære, at børn og unge får større tryghed og bedre sociale, uddannelsesmæssige og kulturelle tilbud.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Den forespørgsel, som vi her skal behandle, er jo en forespørgsel, der drejer sig om kulturpolitik og socialpolitik og uddannelsespolitik. Jeg vil derfor på regeringens vegne sige, at vi vil lade de tre ministre, der har disse sagsområder under sig, svare på regeringens vegne med hensyn til, hvorledes vi ser på, og hvorledes vi vurderer de kulturpolitiske, de socialpolitiske og de uddannelsespolitiske konsekvenser bl. a. for de unge.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Den stillede forespørgsel til statsministeren bygger tilsyneladende på den forudsætning, at børn og unge rammes hårdere end andre befolkningsgrupper af de aktuelle økonomiske vanskeligheder, både generelt og på de særligt nævnte områder: kultur-, social- og uddannelsespolitik.

Forudsætningen er nok ikke uden videre rigtig. Jeg vil dog gerne tilslutte mig den hensigt, der ligger bag: at forhindre, at den generation, som i disse år er under 18 år, som følge af økonomiske problemer og nødvendig tilbageholdenhed kommer til at udvikle sig til en generation, der i vilkår ligner den, der voksede op under og umiddelbart efter anden verdenskrig. Det var den generation, den norske psykolog Mosse Jørgensen udnævnte til margarinegenerationen, og her tænkte hun ikke blot på, hvad børnene fik på brødet, men også på de nøjsomme samfundsomstændigheder, som de generationer skulle suge næring af til deres opvækst og udvikling. Besparelser og nedskæringer vil altid ramme hårdt i de befolkningsgrupper, som har mest behov for stimulering, næring og særlig indsats. Mangler i børne- og ungdomsårene får følger for resten af livet.

Besparelser kan altså ikke gennemføres over én kam. Hver enkelt berørt gruppes særlige forhold må tages i betragtning. Gjorde man ikke det, ville det svare til at prøve at luge ukrudt i græsplænen ved at køre græsslåmaskinen hen over hele plænen. Det